

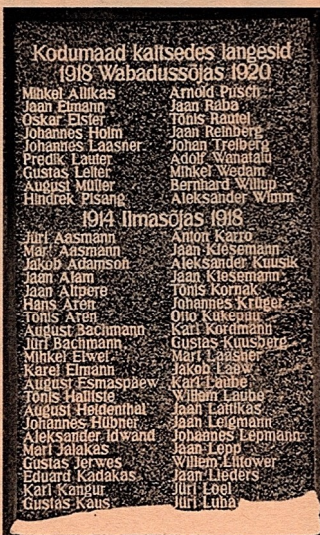
Rapla mälestussammas

Avati 30.sept.1923.a. Jaan Tõnissoni poolt, samba pühitses piiskop Jakob Kukk. Skulptor Jaan Koorti poolt loodud mälestusmärk maksis 300 000 marka. 1941.a. suve hakul sammas hävitati. Mälestusmärgi tükid kaevati Alus kunagise kütuselao vundamendist välja juba 1988.a.juunis. Kahjuks oli võimatu sammast taastada

originaaltükkidest. Samba tükid toodi hoiule Mahtra Talurahvamuuseumisse, kus nad on muuseumihoone taga haljasalal huvilistele vaadata. 23.juunil 1989.a. Rapla Vabadussõja mälestussammas taasavati. Olulist osa samba taastamisel etendasid Mihkel Aud, Toomas Tõnisson, Jüri Lattik, Esra Rahula.

Märjamaa mälestusmärk

Avati 11.sept.1932.a. Lääne praosti Gustav Halleri poolt. Mälestusmärgi autoriteks olid vennad Visnerid. Nõukogude võimu poolt kõrvaldati sambalt vaid tahvlid langenute nimedega. Rüüstatud sammas-kirikuvärv seisis ja lagunes. Märjamaa vabadussõja mälestusmärk taasavati endisel kujul 23.juunil 1989.a. Trivimi Velliste osavõtul. Eestvedajaks oli Märjamaa Muinsuskaitse Selts.

Vigala mälestusmärk

1933.a. avati Vigala kiriku torn-mälestusmärk, mille kavandas Alar Kotli. Ehitus-meister oli K.Rets. "Sõdur" ja "Talumees" olid esimesed mehhaaniliselt väljaraiutud skulptuurid maailmas, autoriks oli Richard Hammer. Mälestusmärgi maksumus oli 18000 krooni. 1944.a. sügisel võeti kujud aluselt maha ja peideti. 1976.a. leiti kujud üles ja viidi hoiule

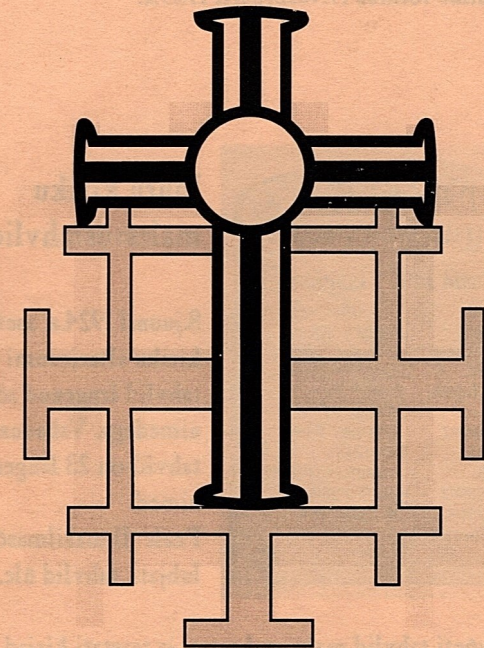
Haapsalu koduloomuuseumi. 1986.a. kujud toodi Vigalasse tagasi.

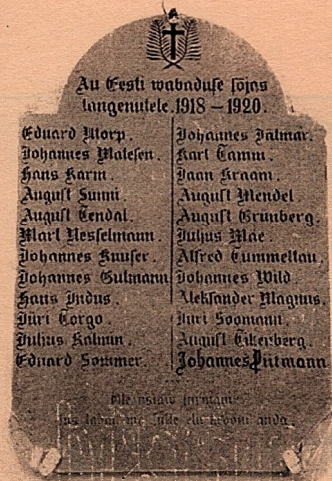
Mälestusmärk taasavati esimesena Eestis 11.mail 1988.a. Eestvedajaiks olid Lembit Kuuben ja Reemet Kasekamp.

Koostas Rait Talvoja
Fotod Jaak Kadarik
Rapla 2000

Rapla Maakonna Vabadussõja mälestusmärgid

Hageri kiriku mälestustahvlid

Mälestustahvlid avati 24.veebbruaril 1928.a. Tahvlil "Au Eesti vabadussõjas langenutele 1918-1920" olid sisse raiutud 24 mehe nimed. 1941.a. võeti tahvlid maha, Saksa okupatsiooni ajal pandi tahvlid uuesti üles. Peale sõda lubjati tahvlid üle ja tekstid muudeti loetamatuks.

Taasavamine toimus 19.veebbruaril 1989.a.

Juuru kiriku mälestustahvlid

8.juunil 1924.a. asetati Juuru kiriku altariruumi seinale tahvlid langenud sõjameeste nimedega. Vabadussõja tahvlil on 23 langenu nimed. Peale II maailmasõda lubjati tahvlid üle.

1988.a. võeti tahvlid maha, puhastati ja taastati kirjad. Peamised eestvedajad olid kohalik kirikuõpetaja Jüri Bärge, Valter Reinhaus, Alfred Jõeste ja Avo Kadarik. Kirjade taastajaks olid Juuru kooli õpetajad.

Järvakandi (Purku) vabadussammas

Avati 22.juunil 1930.a. kindral Ernst Pöderi poolt. Samba kavandasi Richard Hammer (Hamburg). 1942.a. korjati eelnevalt purustatud ausamba tükid kokku ja ausammas taasavati. 1950.a. Purustati ausammas teistkordselt.

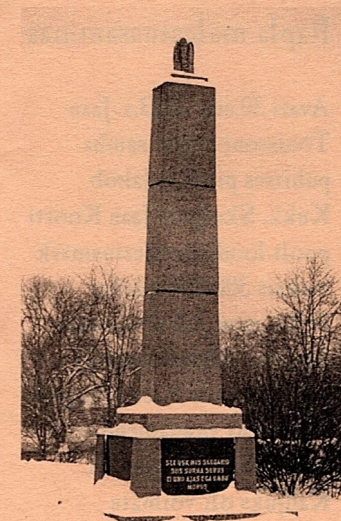
24.juunil 1989.a. Purku Vabadussõja ausammas taasavati. Eestvedajaks olid Evald Kivisalu, Johannes ja Elmar Särekanno, Elsa Erm, Enn Fuchs.

Kärü kiriku mälestustahvel

Metallist mälestustahvel kiriku välisseinal avati 17.juulil 1932.a. 1948.a. tahvel hävitati. Must marmortahvel kiriku altari kõrval avati 22.aprillil 1989.a. Türi pastori Harald Meri õnnistusel. Eestvedajaks olid Paul Sepp ja Jüri Pere. Tahvlid taastati rahva annetustest saadud rahadega ja taasavamine

toimus 19.veebbruaril 1989.a.

Kohila vabadussammas

Avati 9.juulil 1939.a. põllumajandusministeri Arthur Tupitsa poolt. Sammas oli ehitatud Anton Starkopfi kavandi järgi ja maksis üle 4000 krooni. 1941.a.juunis sammas lõhuti, pronksist sõduri kuju visati Keila jõkke. 26.juulil 1942.a. taasavati monument endisel kujul, sest pronksist sõdurikuju oli säilinud. Kohe pärast sõda

hävitati ausammas uuesti, pronksist sõdurikuju heideti jälle Keila jõkke.

23.juunil 1993.a. Kohila vabadussammas taasavati, kahjuks ilma pronksist sõdurikuju. Tulevikus tahetakse vabadussammas täielikult taastada.

Vahastu mälestussammas

Avati 13.septembril 1931.a. Sammas lõhuti 16.juunil 1941.a. nõukogude aktivistide korraldusel. Tükid peideti kohalike inimeste poolt. 1975.a. lasti kohalike võimude korraldusel ausamba tükid läbi Kaiu kolhoosi kivipurustajast (Ärisma) külas ja muudeti killustikuks.

Mälestusmärk taasavati 10.sept. 1989.a.